

SFS 2001:272

Utkom från trycket
den 6 juni 2001

Lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844);

utfärdad den 23 maj 2001.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om radio- och TV-lagen (1996:844)

dels att 1 kap. 5 §, 2 kap. 1, 2 och 4 §§, 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 §, 9 kap. 7 §, 10 kap. 9 §, 11 kap. 1 § och 13 kap. 3 § samt rubriken till 10 kap. skall ha följande lydelse,

dels att rubriken till 12 kap. skall lyda ”Handläggningen av ärenden om särskilda avgifter, vite och återkallelse”,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 1 kap. 6 §, 5 kap. 2–20 §§, 6 kap. 7 a och 7 b §§, 9 kap. 10 och 11 §§, 11 kap. 5 § samt 13 kap. 1 a § av följande lydelse.

1 kap.

5 § Andra föreskrifter än 3 kap. 3 § första stycket 1 avseende villkor om förbud att sända reklam och 7 kap. 11 § om förbud att sända reklam gäller inte för ljud i TV-sändning, om ljudet helt stämmer överens med en ljudradiosändning som sker med stöd av tillstånd enligt denna lag eller för vilken den sändande låtit registrera sig.

6 § I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program i hela landet och för tillstånd att sända lokalradio.

2 kap.

1 § För att sända ljudradio- eller TV-program med hjälp av radiovågor på frekvens under 3 gigahertz krävs tillstånd enligt denna lag.

Tillstånd krävs inte för sändningar av sökbar text-TV som sker från radiosändare som används för andra sändningar med stöd av tillstånd enligt denna lag. Tillstånd krävs inte heller för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadade och som äger rum under högst fyra timmar om dygnet från en sådan radiosändare.

Föreskrifter om tillstånd att inneha eller använda radiosändare finns i lagen (1993:599) om radiokommunikation.

¹ Prop. 1999/2000:55, bet. 2000/01:KU22, rskr. 2000/01:222.

2 § Tillstånd att sända TV-program och tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradioprogram meddelas av regeringen. Regeringen meddelar också tillstånd att bedriva lokala digitala ljudradiosändningar.

Tillstånd att sända närradio enligt 4 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Tillstånd att sända lokalradio enligt 5 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Radio- och TV-verket får vidare meddela tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända TV-program eller ljudradioprogram som inte är närradio eller lokalradio. Verket får förena ett sådant tillstånd med villkor enligt 3 kap. 1–3 §§ samt besluta att föreskrifterna i 6 och 7 kap. inte skall tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett sådant tillstånd.

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela tillstånd att sända ljudradioprogram i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller lokalradio.

4 § Radio- och TV-verket skall upprätta ett register avseende dem som har tillstånd som avses i 2 § eller har anmält sig enligt 3 §. Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får endast innehålla sådana uppgifter som avses i 3 § andra stycket, 6 kap. 9 § och 9 kap. 4–7 §§.

3 kap.

1 § Sändningstillstånd som meddelas av regeringen får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i ljudradion och televisionen.

Ett sändningstillstånd får därutöver förenas med villkor som anges i 2–4 §§.

5 kap.

1 §² Med lokalradio avses andra tillståndspliktiga lokala ljudradiosändningar än sådana som kräver tillstånd av regeringen eller som får ske endast under en begränsad tid enligt 2 kap. 2 § fjärde stycket eller som är närradio.

2 § Radio- och TV-verket bestämmer sändningsområdenas omfattning. Härvid skall verket beakta

1. vad som är tekniskt möjligt att nå från sändare med lämpligt läge,
2. hur möjligheterna att ta emot sändningar påverkas på andra håll, och
3. vad som är naturliga lokala intresseområden.

Sändningsområdena skall utformas så att ett stort antal tillstånd kan lämnas. Flera tillstånd kan lämnas för samma sändningsområde.

3 § När ett sändningsutrymme för ett område blir ledigt skall Radio- och TV-verket kungöra detta. I kungörelsen skall anges sändningsområdets omfattning, sista dag för ansökan och första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet.

² Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

4 § Tillstånd att sända lokalradio lämnas till en fysisk eller juridisk person och omfattar endast ett sändningsområde. Ingen får ha mer än ett sändningstillstånd inom ett sändningsområde, om det inte finns särskilda skäl.

Staten, landsting eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända lokalradio, vare sig direkt eller indirekt genom

1. företag i vilket ett eller flera sådana subjekt har en del som för dem gemensamt motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal har ett bestämmande inflytande, eller

2. ett företag som enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är ett dotterföretag till ett företag som avses i 1.

5 § Ett tillstånd att sända lokalradio innebär rätt att bedriva sådana sändningar som kan tas emot med god hörbarhet inom det sändningsområde som anges i tillståndet.

Sändningstillståndet får förenas med villkor enligt 10 och 11 §§.

6 § Varje tillståndsperiod skall vara fyra år. Den första perioden skall dock vara tre år och räknas från och med den 1 januari 2002. Ett tillstånd gäller till utgången av den tillståndsperiod under vilken tillståndet meddelats.

7 § Om två eller flera sökande finns till ett ledigt sändningsutrymme när ansökningstiden har gått ut, skall Radio- och TV-verket ge sökandena möjlighet att före en viss dag samordna ansökningarna. Om det efter den dagen fortfarande finns två eller flera sökande till ett ledigt sändningsområde, skall verket besluta om fördelning av tillståndet i enlighet med 8 §.

8 § När det finns två eller flera sökande till ett ledigt sändningsutrymme skall Radio- och TV-verket sträva efter en fördelning av sändningsutrymmet som medför att sändningarna i hög grad utgörs av eget material och program med lokal anknytning.

Vidare skall verket sträva efter att dominans över nyhetsförmedling och opinionsbildning motverkas och att möjligheterna till mångfald tas till vara. Därvid skall beaktas om sökanden

1. ger ut en dagstidning eller sänder radio eller television i sändningsområdet,

2. genom aktie- eller andelsinnehav eller avtal ensam har ett bestämmande inflytande över ett företag som avses i 1, eller

3. är ett företag i vilket någon som avses i 1 eller 2 ensam har ett bestämmande inflytande.

Radio- och TV-verket skall vid fördelningen också beakta sökandens finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva verksamheten varaktigt med god kapacitet och kvalitet.

Med eget material avses program som har tillkommit enbart för den egna verksamheten och som bearbetats redaktionellt.

Med dagstidning avses en allmän nyhetstidning av dagspresskaraktär, som normalt kommer ut med minst ett nummer varje vecka.

9 § Om det bara finns en sökande till ett ledigt sändningsutrymme, skall Radio- och TV-verket underrätta denne om att tillstånd kommer att meddelas om avgift enligt lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens

och radions område betalas inom två veckor från det att underrättelsen skickas ut.

Om sökanden fullgör vad som anges i första stycket, skall denne meddelas tillstånd. Annars förfaller ansökan.

10 § Ett sändningstillstånd får förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända program i en viss del av sändningsområdet eller som når en viss del av befolkningen inom området,
2. sända under en viss minsta tid,
3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor, och
4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 9 kap. 8 §.

11 § Sändningstillståndet får även förenas med villkor som avser skyldighet att

1. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i företaget mer än i begränsad omfattning,
  2. sända en viss mängd eget material, och att
  3. sända en viss mängd program med lokal anknytning.
- Första stycket gäller inte i fall som avses i 9 §.

12 § Innan Radio- och TV-verket meddelar beslut om tillstånd skall den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som myndigheten avser att förena med tillståndet.

13 § Om en tillståndshavare senast sex månader före tillståndsperiodens utgång begär förlängning av sitt sändningstillstånd skall detta förlängas med ytterligare en tillståndsperiod, om inte

1. det finns grund för återkallelse av tillståndet enligt 11 kap.,
2. tillståndshavaren väsentligen brutit mot villkor som enligt 10 eller 11 § förenats med sändningstillståndet,
3. tillståndshavaren väsentligen brutit mot bestämmelsen om eget material i 6 kap. 7 a § och det inte finns särskilda skäl för att tillståndet skall förlängas.

Ett tillstånd skall inte heller förlängas om förändringar i tekniken eller i användningen av radiofrekvenser på grund av internationella överenskommelser som Sverige anslutit sig till medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle meddelas.

Om Radio- och TV-verket inte avser att medge förlängning skall verket, senast fyra månader före tillståndsperiodens utgång, meddela tillståndshavaren att tillståndet inte kommer att förlängas.

Som tillståndshavare i denna bestämmelse skall anses också den vars sändningsområde efter ändrad indelning enligt 14 § genomgått endast sådana förändringar att sändningsområdet framstår som väsentligen detsamma som före den ändrade indelningen.

14 § Radio- och TV-verket får besluta om en ändrad indelning av sändningsområden vid utgången av en tillståndsperiod. Om en berörd tillståndshavare motsätter sig förändringen, får den vidtas endast om förändringar i tekniken eller i användningen av radiofrekvenser på grund av internationella

överenskommelser som Sverige anslutit sig till medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle meddelas.

Beslut om ändrad indelning av sändningsområden får inte fattas senare än sex månader före tillståndens utgång.

Radio- och TV-verket skall för varje sändningsområde som ingår i den nya indelningen senast sex månader före utgången av den löpande tillståndens perioden meddela särskilt beslut om vem som skall anses som tillståndshavare. Om ingen kan anses som tillståndshavare skall tillstånd för sändningsområdet kungöras ledigt. Kungörelse får ske först sedan beslutet vunnit laga kraft.

15 § Har Radio- och TV-verket meddelat beslut enligt 14 § tredje stycket första meningen om att någon skall anses som tillståndshavare, får verket medge denne att sända efter tillståndens slut i avvaktan på att beslutet vinner laga kraft. Sådant medgivande skall lämnas för ett visst sändningsområde för en viss tid.

16 § Ett tillstånd får överlåtas om Radio- och TV-verket medger det. Sådant medgivande skall inte lämnas om

1. förvärvaren enligt 4 § andra stycket inte skulle kunna få tillstånd att sända lokalradio, eller

2. förvärvaren redan har tillstånd att sända lokalradio i samma sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har del som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande.

Överlåtelse skall heller inte medges om det medför en påtaglig minskning av mångfalden i medieutbudet inom sändningsområdet.

Om det finns särskilda skäl kan Radio- och TV-verket medge att överlåtelse sker trots att förvärvaren redan har tillstånd i sändningsområdet.

Om verket inte medger överlåtelsen, är den utan verkan.

17 § Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag såvitt avser tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 10 kap. 9 § 1, 2, 9 och 10 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nye innehavaren. Radio- och TV-verket skall i samband med att det medger överlåtelsen underrätta den nye innehavaren om detta. Om underrättelse inte skett gäller inte föreläggandet mot denne.

18 § Om en tillståndshavare begärt att hans tillstånd skall återkallas, skall tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kom in till Radio- och TV-verket eller den senare dag som tillståndshavaren angett.

19 § Om en tillståndshavare försätts i konkurs eller träder i likvidation upphör hans tillstånd att gälla.

20 § Om en tillståndshavare avlider upphör hans tillstånd att gälla tre månader efter dödsfallet. Har en ansökan om medgivande till överlåtelse av till-

ståndet kommit in till Radio- och TV-verket innan tillståndet upphört att gälla skall den prövas enligt 16 §.

6 kap.

7 a § I lokalradio skall eget material sändas under minst tre timmar varje dygn under tiden 06.00–21.00.

7 b § Varningsmeddelanden som är av vikt för allmänheten och som skall skydda människor, egendom eller miljö skall sändas kostnadsfritt i lokalradio, om en myndighet begär det.

9 kap.

7 § På begäran av Radio- och TV-verket skall den som fått tillstånd av regeringen lämna upplysningar om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som medför att han eller hon har inflytande i ett annat företag med sådant tillstånd. Vidare skall på begäran av Radio- och TV-verket ett företag som är tillståndshavare lämna uppgifter om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som innebär att någon ensam har ett bestämmande inflytande i företaget. Motsvarande gäller i fråga om den som har tillstånd att sända lokalradio.

10 § På begäran av Granskningsnämnden för radio och TV skall den som fått tillstånd att sända lokalradio lämna uppgifter som är nödvändiga för nämndens bedömning om sända program stämmer överens med denna lag och de villkor som har meddelats för sändningarna.

11 § Den som fått tillstånd att sända lokalradio skall årligen till Granskningsnämnden för radio och TV redovisa hur de skyldigheter som avses i 5 kap. 11 § första stycket 2 och 3 har uppfyllts.

Straff och särskilda avgifter, m.m.

10 kap.

9 §³ Den som åsidosätter de bestämmelser som anges i denna paragraf får föreläggas att följa bestämmelserna. Ett föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. närradiosändningars och lokalradiosändningars innehåll samt skyldighet att i lokalradio sända eget material och program med lokal anknytning (5 kap. 11 § 2 och 3, 6 kap. 6, 7 och 7 a §§),

2. beteckningar (6 kap. 9 §),

3. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarföretag (8 kap. 1, 2 och 4 §§),

4. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Radio- och TV-verket (9 kap. 4–7 §§),

5. skyldighet att lämna inspelning (9 kap. 8 §),

³ Senaste lydelse 1998:1713.

6. skyldighet att lämna upplysning om sändningstider i närradio (9 kap. 9 § första stycket),
7. skyldighet att lämna upplysningar om programinnehåll (9 kap. 9 § andra stycket),
8. varning (6 kap. 2 §),
9. skyldighet att lämna uppgifter till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 10 §), eller
10. skyldighet att årligen rapportera till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 11 §).

Föreläggande enligt första stycket 1, 2 och 5–10 får meddelas av Granskningsnämnden för radio och TV. Föreläggande enligt första stycket 3–6 får meddelas av Radio- och TV-verket. Föreläggande enligt första stycket 5 och 6 får även meddelas av Konsumentombudsmannen.

11 kap.

1 § Ett tillstånd att sända ljudradio- eller TV-program skall återkallas på begäran av tillståndshavaren. Ett sådant beslut får också återkallas enligt vad som anges i 2–5 §§. Beslut om återkallelse enligt någon av dessa paragrafer får meddelas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

5 §⁴ Tillstånd att sända lokalradio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,
2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obehövlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,
3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av föreskrifterna i 6 kap. 4 § samt 7 kap. 1–3, 5, 8 och 9 §§, eller
4. domstol funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillstånd från Radio- och TV-verket, över mer än ett tillstånd i ett sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har del som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får det eller de tillstånd återkallas som har meddelats efter det första tillståndet.

Har Radio- och TV-verket medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har tillstånd att sända lokalradio i samma sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket tillståndshavaren har del som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelse grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen skall då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, landsting eller kommuner innehar ett tillstånd att sända lokalradio på det sätt som anges i 5 kap. 4 § andra stycket skall verket återkalla detta tillstånd.

⁴ Tidigare 5 § upphävd genom 1998:1713.

1 a § Beslut av Radio- och TV-verket om lokalradio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå ansökan om tillstånd,
2. inte medge överlåtelse av tillstånd,
3. inte förlänga ett tillstånd,
4. återkalla ett meddelat tillstånd, och
5. någon enligt 5 kap. 14 § tredje stycket skall anses som tillståndshavare.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 4 skall handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2–4 gäller omedelbart om inte något annat förordnas.

3 §⁵ Beslut av Granskningsnämnden för radio och TV eller Radio- och TV-verket om förelägganden som har förenats med vite enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1–3 och 8–10 samt 10 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1, 2, 9 och 10 samt 10 § gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. Genom lagen upphävs lokalradiolagen (1993:120) och lagen (1995:1292) om tillfälliga bestämmelser i fråga om tillstånd att sända lokalradio.

3. I fråga om sådana sändningar av lokalradio för vilka tillstånd meddelats före den 1 juli 2001 tillämpas de nya bestämmelserna med följande undantag.

a) Bestämmelserna om tillstånd i 8 § första stycket och andra stycket första meningen lokalradiolagen tillämpas till utgången av år 2008. Ett tillstånd skall dock inte förlängas om det finns grund för återkallelse av det.

b) Bestämmelserna om sändningars innehåll i 22 § första stycket samt, såvitt avser brott mot denna paragraf, 30 § lokalradiolagen tillämpas till utgången av år 2008.

c) Tillstånd att sända lokalradio får inte återkallas enligt 11 kap. 5 § första stycket 3 eller 4. I fråga om förvärv av tillstånd som har skett före den 1 juli 2001 tillämpas 28 § andra stycket första meningen lokalradiolagen i stället för 11 kap. 5 § andra stycket.

d) Bestämmelserna om sanktioner i 31a–31e §§ lokalradiolagen tillämpas i fråga om sådana sändningar av lokalradio på vilka den lagen är eller har varit tillämplig.

e) Bestämmelserna om överklagande m.m. i 38 och 39 §§ lokalradiolagen tillämpas i ärenden som väckts hos Granskningsnämnden för radio och TV eller Radio- och TV-verket före den 1 juli 2001.

4. Förelägganden som meddelats enligt 29–31 §§ lokalradiolagen gäller som om de meddelats enligt motsvarande nya bestämmelser.

På regeringens vägnar

SFS 2001:272

MARITA ULVSKOG

Martin Holmgren
(Kulturdepartementet)

